

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Iskaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za štiri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje "Katol. Miselnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta šte. 5, vprejemna naročnina, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Naši poslanci.

Ko je vlada dobila od nemške večine v državnem zboru proračun, hotela je še imeti celo vrsto raznih zakon-

Pooblastilni zakon.

Vlada je še hotela imeti v sedanjem zasedanju, da ji poslanci dovolijo sklepati za dobo šest let trgovinske pogodbe s tujimi državami.

Oni kmet, ki ne odobruje dobrega namena naših poslancev, naj pobere kamen in naj ga vrže v nje. Vemo, da takega kmeta na Štajerskem ni, za bevkanje liberalnih listov pa se ne brigamo.

PODLISTEK.

Stric Blaž.

(Črtica iz naših krajev.) (Dalje.)

Z dvajsetim letom je bil tudi konec njegove sreče... potem so se začeli resni dnevi, dnevi, ki spreminjajo mladence, živahne in vesele, v resne moške, katerim je le skrb za obstanek, za življenje, težko bodoče življenje...

njimi stoji le, žal, večina našega učiteljstva, a to učiteljstvo je nasprotno težnjam slovenskega ljudstva.

Romanska trgovinska pogodba.

Med prvimi državami, s katerimi je hotela vlada skleniti trgovinsko pogodbo, je bila Romanija. Kaj bi dobili mi iz Romanije? Živino, goved in svinje. Ali naj uvoz romanske živine dopustijo naši poslanci brezpogojno, brez vsake odškodnine?

Odškodnine.

Predno bi se naši poslanci spustili samo v pogovor o trgovinski pogodbi z Romanijo in o pooblastilnem zakonu, morala bi jim vlada predvsem dvoje zagotoviti:

1. Za povzdigo živinoreje bi morala na leto žrtvovati novih šest milijonov kron. S tem denarjem bi se naj pospeševala prodaja živine, reja živine, izboljšanje travnikov, planin itd.

2. Nad 80 milijonov kron bi morala dati država, da se ustanovijo po deželah zavarovalnice za živino, za poškodbe po uimah in proti ognju.

Vlada je že pristala na prvo točko, o drugi se je izrazila samo, da izdela tozadeven okvirni zakon za deželne zbornice. Toda to je bilo našim poslancem premalo. Kmet bi z novimi pogodbami zgubil pri vsaki živini gotovo okoli 20 K, a z dovoljenjem sprotne prve točke bi dobil komaj 1 krono odškodnine za živino.

Narodne zahteve.

Vlada je Italijanom hotela ustanoviti vsučilišče. Naši poslanci pa so zahtevali, da se Italijanom samim ne sme dati vsučilišče, ampak tudi istočasno Slovencem in Čehom. Jugoslovanski poslanci so sklenili že v proračunskem odseku obstruirati jednonstransko izpolnitev italijanske želje, in znano je, da Ploj tega sklepa ni držal, ampak govoril le kratkih 10 minut, dočim je slovenski katoliški poslanec Gostinčar izborno izvrševal dano mu nalogo.

Proti odiranju kmetov.

Še jedno zahtevo so stavili naši poslanci, namreč naj vlada na vsak način zabrani odiranje bosanskih kmetov po bosanski agrarni banki, za katero je dala dovoljenje. Pošten poslanec ne da odirati kmetov nikjer, tudi v Bosni in Hercegovini ne.

Vlada tudi v to ni privolila, naši poslanci pa vsled

izgubil je lastno mater, ki ga je jedina še ljubila z materinsko ljubeznijo, ko je bil še doma. Žalostni spomini! Zakaj je odšel v svet, izpraševal se je večkrat, toda nepozno... Medtem ko je bil v tujini, je prevzel domačijo njegov brat. Oženil se je z ošabno deklico, ki ni hotela priznati sorodstva med njim in med njenim možem ter ga le zasmehovala in zaničevala.

Svet je lažjiv, hudoben, brat ne pozna brata, vse se sovraži križem, vsakemu je prvi le njegov lastni dobiček, za svojega sosedu pa se ne zmeni dosti. Tako se je godilo tudi takrat. Na zahtevanje za doto mu je brat odgovarjal le z oholimi, grdimi besedami.

Kam pa sedaj? Zopet med svet? Ne! Vse drugače si je izmislil... V domačem kraju je stopil v službo, da ostane vedno hlapec, samo, da bo v napotje brata, ki ga je sunil v revščino... Leta pa so zopet potekala jednako hitro, prišla je pomlad, prišla zopet zima in na njem se ni nič izpremenilo... Toda s časom se vendar izpremeni marsikaj, kar se nam zdi popolnoma vsakdanje.

tega niso odtegnili svojih nujnih predlogov, in tako vlada ni mogla izvrševati svojih nakan ter je zaključila rajši državni zbor.

Naši nasprotniki.

To je resnica o obstrukciji. Ne prikrivamo, da je vlada predložila tudi par majhnih koristnih predlogov, katerih se sedaj oklepajo naši liberalni poslanci. Toda to ne gre, da bi se na eni strani delala škoda kmetu, na drugi pa se mu metale drobtinice.

Politični ogled.

— Delegacije bodo, kakor poročajo listi, sklicane začetkom, državni zbor pa koncem oktobra.

— Jezikovne predloge v češkem deželnem zboru. Vlada namerava predložiti češkemu deželnemu zboru zakonska načrta glede ureditve uradnega jezika pri samoupravnih oblastih in pa o omejitvi krajev. Število deželnih odbornikov nameravajo pomnožiti od 8 na 10. Čehi bi imeli 5, Nemci 3 in veleposestniki dva deželna odbornika.

— Volitve v goriški deželni zbor so razpisane in sicer se bodo vršile: za splošni volilni razred dne 26. septembra, za kmečke občine 10. oktobra, za mesta in trge 21. oktobra, za trgovsko zbornico 29. oktobra in za veleposestvo dne 30. oktobra.

— Vojska med Turčijo in Grško neizogibna. Iz Salonikov se poroča: Tukajšnji vojaški krogi so mnenja, da je vojska med Turčijo in Grško neizogibna. Iz Carigrada je došlo v Salonike silno mnogo vojaštva in streliva, ki se je takoj po odhodu spravilo na mejo.

— Grško. Ker so bili vlada in krona glede častniškega gibanja različnega mnenja, je bila vlada primorana podati svojo ostavko. Ministrski predsednik je hotel kaznovati več mladih častnikov, kralj pa z ozirom na veliko ogorčenost ljudstva proti vladi ni bil s tem zadovoljen.

— Perzijski šah se je odpovedal prestolu. V Perziji so bili zadnji časi vedni notranji nemiri. Za vzdrževanje miru in v varstvo šaha so bile v Perziji tudi ruske čete. Nemiri pa so se le podžigali in nazadnje je izbruhnila revolucija. Prišlo je do boja med nacionalisti in šahovimi četami. V boju, ki se je bil minole dni okoli Teherana, so šahove čete podlegle in se umaknile. Šah sam je zbežal v

potem hčer s štiridesetletnim vdovcem in potem živel kakor je vedel in znal, si elužil krah v potu svojega obraza od zgodnjega jutra pa do poznega večera...

Kmalu nato si je najel stanovanje v na pol podrti in zaduhli koči v hčerini bližini. In tedaj je bil prisiljen, če je hotel, da mu ne bo treba seči po bernaški palici, se z delom za slabo plačilo preživljati in skrbeti za obleko, obtuje in misliti tudi na zimo, ko ni nobenega zaslužka... Pri gospodarju se mu ni godilo preslabo in tega tudi ni nikoli poznal. Če je bilo le mogoče, se je izkazal hvalečnega zato, da mu je prepustil stanovanje, ki je bilo, čeprav slabo, vendar vredno toliko, kolikor je mogel plačati ali odslužiti s svojimi že slabimi močmi...

Daleč je že to. Dolgo je že od tedaj in zdaj se je že privadil one temne kočice in onih zaduhlih in mokrih sten... saj je bil le redkokedaj doma... Jednakomerno je vsak dan odhajal že zgodaj zjutraj, zopet z novimi močmi na delo, enakomerno potrj in izpit se zopet vsak dan vračal že leto za letom... Živel je slabo, samotarsko življenje...

Ravnokar so se bili razsipali prvi solnčni žarki novega krasnega jutra po prirodi... Drobni peveci so ubirali svoje pesmice skakljaje z veje na vejo, veseleč se tako krasnega dne... Pravo nedeljsko, prazniško jutro!...

Stric Blaž se je počasno vzdignil na trdem ležišču, pogledal na uro in vstal... Skoz zaprašene šipe so ga pozdravljali prvi solnčni žarki... Tako pozno že?... Dobro sem spal, niti ropota nadležnih živalic nisem slišal... To je še edino dobro, da se še človek sme odpočiti!...

(Dalje prihodnjik.)